

Werkveldoverleg

Verlag
16 mei 2018

Doel: Samen opleiden kunnen we alleen wanneer we in dialoog met elkaar treden. Naast een aantal activiteiten en initiatieven doorheen het academiejaar, hechten we veel belang aan het werkveldoverleg dat we twee maal per jaar organiseren. Directie en mentoren worden dan op onze hogeschool uitgenodigd om elkaar te beluisteren en samen onderwijs.

Aanwezigen:

MS Maaseik Campus Van Eyck (stagecoördinator – leerkracht)
SG Sint-Trudo (stafmedewerker)
SOLV Campus tuinbouwschool (stagecoördinator)
SOLV Campus Sint-Aloysius (stagecoördinator)
HAST Katholiek onderwijs Hasselt (algemeen directeur – verantwoordelijke stage)
Provinciale Secundaire School Diepenbeek (coördinator)
KOGKA (overkoepelend mentor – stagecoördinator)
Spectrumcollege campus Beringen (coördinator – stagementor)
Katholiek secundair Onderwijs Maaseik-Kinrooi (stagementor)
Sint-Jan Berchmansinstituut Zonhoven (stagecoördinator)
Scholengemeenschap Sint-Maarten (stafmedewerker)
Don Bosco Hechtel (stagecoördinator – leerkracht)
Sint-Martinusscholen (adjunct – directeur)
Provinciaal Instituut Lommel (stagementor)
Virga Jessecollege (stagementor)
KS Diest (stagementor)

Ria Swinnen (docent geschiedenis)
Christine Swinnen (docent wiskunde)
Nele Driessen (docent Nederlands)
Jan Coenegrachts (docent Nederlands)
Stefan Delen (docent lichamelijke opvoeding)
Carina Vanhamel (docent aardrijkskunde)
Claudia Vandebek (docent aardrijkskunde)
Mirèse Vanderlinden (docent Engels)
Katja Claes (docent informatica)
Anneleen Vuurstaek (docent katholieke godsdienst)
Lieve Evens (docent biologie)
Mieke Schuermans (docent fysica)
Tobias Frenssen (docent project kunstvakken)
Karolien Vlayen (docent handel-burotica)
Eric Coolen (pedagoog)
Anita Swennen (avondopleiding)
Véronique Punie (praktijkverantwoordelijke)
Katy Dierick (Praktijkcel – docent lichamelijke opvoeding)
Katrien Melotte (Praktijkcel – lector pedagogisch-didactische module)
Miet Gielkens (Praktijkcel – lector pedagogische wetenschappen)

Agenda:

1. Terugblik voorbij stageperiode
2. Stages 2018-2019
3. Vakdidactische voorbereiding van onze studenten op de stages
4. Lerarenstage.be

WERKVELD

Vakdidactici

Werkwijze: Alle informatie en besprekingen vinden in groep plaats met uitzondering van het agendapunt 'terugblik op de voorbije stageperiodes'. Gedurende dit agendapunt worden directeurs, stagecoördinatoren en lectoren in verschillende groepen geplaatst.

Verslag: Dit verslag is een schriftelijke weergave van het werkveldoverleg.

1. Terugblik voorbije stageperiode

Wat betekent voor jou een goede stagebegeleiding door de opleiding (vakdidacticus/pedagoog)?

- > De stagiairs krijgen één of meerdere lesbezoeken op de stageschool.
- > Er wordt rekening gehouden met de feedback van mentoren.
- > Er is voldoende contact tussen mentoren en opleiding (vakdidacticus/pedagoog) aanvullend aan het stagebezoek (mail of telefonisch).
- > Stagebezoeken gebeuren niet enkel op het einde van de stageperiode, dat maakt het moeilijk om evolutie te zien.

Welke verwachtingen hebben jullie t.a.v. een student OF1, OF2 en OF3?

Een student OF3:

- > Moet vakinhoudelijk goed zijn: daarop mogen we eigenlijk niet meer veel op aan te merken hebben.
- > Professioneel omgaan vertrouwelijke informatie in (bijv. lerarenkamer) en buiten de school.
- > Aandacht hebben voor jaarplan, evaluatiemethodieken, leerstoornissen e.d.
- > Zich inzetten voor naschoolse activiteiten (opendeurdag, excursie...)
- > De student kan een hulp zijn voor de mentor.
- > Een flexibele ingesteldheid.
- > Meer focus op verschillende werkvormen.
- > De leerstof kunnen loslaten en meer aan de slag gaan met de leerling.

Een student OF2:

- > De beroepshouding moet in orde zijn.
- > De student neemt het initiatief om tijdig de lesinhouden op te vragen, zo kan hij zich goed voorbereiden.
- > Goed voorbereid naar de stage komen.
- > Variatie in werkvormen uitproberen.

Een student OF1

- > Beroepshouding moet in orde zijn: stipt zijn, passie voor het vak hebben, ...
- > Manier van het opstellen van mails moet correct zijn: formeel blijven in mailverkeer.
- > Degelijke basis van vakkennis.

Algemeen

- > Studenten moeten de juiste begeleidings- en synthesesdocumenten meebrengen (juiste schooljaar en juiste opleidingsjaar)
- > Gepaste kleding dragen.
- > Stiptheid.
- > Inhoudelijke kennis moet voldoende zijn. Hoe kunnen we ondersteunend zijn zonder direct veroordelend te zijn?
- > Het geheel zien: leerplanoverzicht – toetsen afnemen – verbeteren

Het werkveld geeft ook de opmerking dat mentoren het onderscheid moeten maken tussen een student OF2 en OF3. Ze geven aan dat mentoren eens moeten nadenken hoe hun eerste carrière-ervaringen waren.

Mentoren moeten met voldoende betrokkenheid en passie de studenten willen begeleiden.

Een goede mentor heeft vaak heel veel stagiairs.

Wat verwacht je van de vakdidacticus tijdens een stagebezoek?

- > Dat er verduidelijkt wordt welke competenties voorop staan in een stageles.
- > Dat bij het niet nakomen van het op voorhand afgeven van de lesvoorbereiding de vakdidacticus dit met de student opneemt.
- > Dat de vakdidacticus de mentor betreft bij het nabespreken van de bezochte les.

Hoe reageer je als vakmentor als je merkt dat de student vanuit de opleiding de aanpak van een les anders moet invullen?

- > Doe wat de mentor vraagt.
- > Ga op een fatsoenlijke manier in dialoog met de mentor. Mogelijks wil hij samen wel bekijken op welke manier beide aanpakken te verzoenen zijn.

Welke situatie of stagiair is je bijgebleven?

- > Een student LO waarvan de stage vorige periode niet goed liep. Hij doet het nu heel goed in onze school. Het gesprek met de contactpersoon verliep ook zeer aangenaam. Het is fijn om te zien dat studenten zo goed opgevolgd worden.

Welke zaken wil je aan de vakdidacticus en/of opleiding meegeven?

- > De vakdidactiek talen is niet veel veranderd t.a.v. vroeger, terwijl de klassen wel zijn veranderd. Moet de vakdidactiek ook niet vernieuwen? De nieuwere didactieken zien mentoren niet terugkomen.
- > Breng meer vernieuwende dingen aan bij de toekomstige leraren.
- > M-decreet moet meer aandacht krijgen.
- > De richting wiskunde en wetenschappen zitten goed in mekaar
- > We proberen meestal 2 vakmentoren aan een stagiaire te koppelen, maar vermijden een te groot aantal mentoren. Toch lukt dat niet altijd o.w.v. het onderwijsvak/vakkencombinatie.
- > De begeleiding van de opleiding is in orde.
- > De communicatie met de UCLL loopt goed.
- > Bij eventuele moeilijkheden wordt er door de opleiding snel actie ondernomen.
- > Lesvoorbereidingen van 10 pagina's zijn echt niet nodig.
- > Blijf behouden dat de studenten voor 2 onderwijsvakken moet slagen. Delibereer niet te vlug. Blijf de lat hoog leggen.
  - > Leer de studenten nuttige taken of werkjes als leerlingenopdracht te maken (bijv. geen fictieve leerwandeling maken, maar vragen in de school of er excursies of stadsbezoeken gepland zijn voor een bepaalde klas en hiervoor een leerwandeling maken).
  - > Leer de studenten voor hun stage een vaklokaal en didactisch materiaal verkennen. Motiveer studenten om een experiment, hoe eenvoudig ook, vooraf uit te proberen. Bij voorkeur gebeurt dit in het vaklokaal met het juiste materiaal en in de correcte omstandigheden. Zo komen ze niet voor verrassingen te staan.
  - > Is er geen mogelijkheid dat de studenten de feedback noteren op de documenten en dat de vakmentor nadien ondertekent?
  - > Kan er geen online platform voor stagecoördinatoren aangemaakt worden zodat ze online hun vragen/antwoorden kunnen posten. Mentoren die van elkaar leren.
  - > Studenten kunnen het leerplan niet gebruiken
  - > Studenten OF3 mogen verkorte lesvoorbereidingen maken, maar zijn hier niet bedreven in. Mogelijk moet de opleiding meer begeleiden in de overgang naar de verkorte lesvoorbereidingen.
  - > Mentoren waarderen dat de studenten van UCLL korter worden opgevolgd dan in sommige andere instellingen.

Enkele zaken die naar boven kwamen (los van de vragen):

- > Het werkveld vraagt zich af wat er met de feedback van de vakmentoren gebeurt?
- > Het is misschien een idee om de praktijkevaluatie van de student aan de stagecoördinator te bezorgen. (niet aan de vakmentor o.w.v. neutraliteit)
- > Scholen verzamelen een potje van stagiairs waaruit ze kunnen putten indien ze iemand moeten vervangen en/of aanwerven. Scholen houden informatie bij over het functioneren van

de stagiairs, zodat ze bij aanwerving en/of vervanging de informatie even kunnen herbekijken. Bij tewerkstelling spelen de factoren: oud-leerling of stagiaire een belangrijke rol. Bij het vinden van een stageplaats speelt oud-leerling zijn op de school een rol.

- > Kan er geen begeleidingsdocument gemaakt worden waarop vakmentoren de evolutie kunnen benoemen/aanduiden van de didactische en agogische inhouden/vaardigheden in plaats van alle competenties in te vullen? Bepaalde competenties uit het praktijkvenster kan je pas op het einde van een stageperiode invullen omdat er niet voldoende kansen zijn in stagelessen om ze te tonen (bijv. teamspeler -> in lerarenkamer, in contacten met vakmentoren en andere mentoren tijdens vergadering).
- > Aan de vakmentor laten weten voor welke competenties er nog extra inzet nodig is
- > Het concept van OF1 – Assistentstage is niet altijd duidelijk. Hoe kan het co-teachingconcept meer ingang vinden?

Wat betekent voor jou een goede begeleiding door de vakmentor?

- > dat de mentor niet verwacht dat de studenten op een globale manier de inhouden geven, maar dat ze ook diepgang moeten tonen. Ze willen niet dat studenten slaafs het handboek volgen.
- > Specifiek voor de wetenschapsvakken (Fysica, Chemie...): dat ze stagiairs het labo leren kennen en hen de kans geven om ook een les labo te geven.
- > Duidelijkheid in de feedback: als een stage niet goed loopt, geef deze feedback ook t.a.v. de stagiair en noteer het ook op de begeleidings- en syntheseverslagen. Ook tijdens het driehoeksgesprek bij de ingroeistage moeten mentoren alles durven uitspreken.
- > Tijdens een lesbezoek van de vakdidacticus willen ze in gesprek gaan met de mentor.
- > Een mentor die veel, constructieve en eerlijke feedback geeft.
- >Tijdig de lesonderwerpen doorgeven aan de student.
- > Feedback durven neerschrijven in de synthesesdocumenten (meer dan enkel maar ok).

Hoe ga je om met verschillen in overtuiging over wat goed lesgeven is?

- > We merken op dat als de mentor vertrouwen heeft in de student dat er dan veel kan. Als ze de inhoud beheersen en de mentor dit ziet, is hij ook toegeeflijker.

Wat is je algemeen gevoel bij de begeleiding door de vakmentoren naar aanleiding van de stages?

- > Ze steken veel tijd en energie in onze studenten.
- > Ze zijn dankbaar dat onze studenten zoveel kansen krijgen

Welke zaken wil je aan het werkveld meegeven?

- > Dank u wel. Bedankt dat onze studenten mogen komen. Dank voor de leerkansen
- > Het zou fijn zijn als we het contact tussen vakdidacticus en stagecoördinatoren kunnen vergroten.
- > Studenten leren veel door de mentoren
- > studenten die kansen krijgen en mogen falen
- > In de opleiding beschikken we niet altijd over de laatste nieuwe versie van de handboeken. Dit kan voor wat ongemak bij de stagiaire zorgen.
- > Probeer niet te veel mentoren aan een stagiaire te koppelen

2. Stages 2018-2019

Lerarenopleiding BaSO past de periode van de leeromgevingstage aan. Die omvat drie weken, opgedeeld in twee weken en één week van 11/03/19 t.e.m. 22/03/19 en 06/05/19 t.e.m. 10/05/19. Uit het werkveld komt de opmerking dat de eerste twee weken kort voor de examens plaatsvinden. We behouden deze data, maar de stage-uren van de studenten kunnen naar de noden van de school aangepast worden: observaties vóór de krokusvakantie, meer uren in de derde week, ... zolang de studenten minstens vijf doe-uren in de derde stageweek afleggen.

3. Vakdidactische voorbereiding van onze studenten op de stages.

Praktijk OF1: 15 SP

- Vakdidactiek
  - Didactische ateliers samen met vakdocenten – pedagoog (vormen van teamteaching)
    - Medestudenten geven lessen samen
    - Samenwerking: accent op samen verantwoordelijkheid nemen (teamteaching)
  - Agogische vaardigheden
- Focus op binnenklasdifferentiatie

Accent Assistentstage: Eerste "echte" stage, kennismaking met het werkveld waarin samenwerking en zelfstandigheid verwacht wordt.

Praktijk OF2: 16 SP

- Vakdidactiek
  - 2018-2019 – Vernieuwd curriculum in OF2: verderzetting van samenwerking vakdocent en pedagoog met focus op binneklasdifferentiatie
- Klasmanagement & afstemmen door pedagoog

Accent Managementstage: Leerstofopbouw en het managen van de klas

Accent Leeromgevingstage: Leerlingen tot fundamenteel leren brengen en krachtige leeromgevingen creëren

Praktijk OF3: 20 SP

- Vakdidactiek
  - Integratie met vakinhouden (geïntegreerde leerstofmodule)
- Beroepsvaardigheden
  - Taalontwikkelen lesgeven
  - ICT
  - Onderzoeksvaardigheden
  - EHBO
- 2019-2020: Vernieuwd curriculum in OF3
  - Teamteaching binnen stage

4. Lerarenstage.be

Het team van Lerarenstage.be bereidde een presentatie voor om hun nieuwe aanvraagstelsel voor te stellen. Op de slides in bijlage is het stelsel kort toegelicht.